

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanae Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Litterae Personij super ea re ad Oliuerium Manaraeum. n. 28.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1602.

tore cognosci posse: Postè etiam ex hac ipsa responsione; in qua cum nouen-
nij pene integri quo Bruxellis commoratus sum, rationem coram vobis red-
dens absoluar, testimonium est nihil me graue peccasse, nihil à me profe-
ctum quod scandali notam mereatur; neque enim vtiq; defuit voluntas ob-
ijciendi si quid obijciendum occurrisset. Vt non sint semper aliqui aut inquieti
aut queruli difficulter præstatur; quando non semper ex vniuersiusque voto
res agitur; dissidium tamen inter partes non est tantum quantum quidam cla-
mitant; neque concordia futura est vnquam tanta vt nulla inter Aulam & mi-
litiã coniectantes sit de honore aut de prælatione contentio. Hæc diuinæ
prouidentia committenda, qui per leuissima quibus sæpe sæpius commouen-
tur homines grauisima moderatur.) Plura dicere parantem æquo animo esse
iubent Baptista Tassis & *Oliuerius*; abundè enim satisfactum in omnibus, quod
cum secundò tertioque asseruissent dilcessum est, *Oliuero* responsionem scrip-
tam quam *Holtus* tenebat manu rapiente, & in ignem (erat enim quarta Aduen-
tus dominica) conijciente. Puduerat enim hominem prudentem & attentum,
hac in re paulo minus fuisse consideratum. Qua etiam de re *Personius* Barci-
none in Italiam nauigans ad illum scripsit in hæc verba.

Personij
ad Oliu-
erium. Man-
uum de
eo literæ.

XXVIII. Nullo modo spero pacis fructum securum apud eos qui Pa-
trem *Holtum* amouendum volunt; cum multorum annorum experienciã,
certissimaque ratione mihi constet istos non hunc vel illum Patrem, sed Societatem impetere. Romæ inquieti Patrem *Edmundum Harewood* Anglicani
Collegij Confessorem amoueri postulabant, eaque re omnia dicebant fore pa-
cata; sed eo amoto turbulentiora fuere omnia, quia inquieti palam in totam
Societatem insurrexerunt. Et ex sermone summi Pontificis cum Doctore *Bar-
retto* Seminarij Duaceni Rectore intellectum nuper est, istos ipsos qui amo-
tionem Patris *Holti* apud Reuerentiam Vestram ceterosque Patres nostros pa-
cis spe sollicitant, ad Sanctitatem suam scripsisse, non tantum contra Patrem
Holtum, sed etiam contra omnes Societatis Patres qui in Anglia versantur. De
Patre *Holto* verò affirmare possum quod suis literis sæpe ac vehementer causam
eorum egit in curia Hispanica qui maximè eum impugnant. Sed hæc Reueren-
tia vestra mirari non debet: In tanta enim causa quanta est Anglicani Regni
conuersio, & in tanta egestate, libertate, & otio hominũ exulum & afflictorum,
atq; in tanta astutia Hæreticorum, qui per emissarios has lites fouent, neque est
mirandũ si hæc accidunt, neque hæc virum pium & prudentem auertere debent aut
decipere; satis est vt videat quæ pars ratione, quæ passione ducitur. Isti autè cum
Patres Anglos inter se collidere non possunt, adeunt Patres aliarum nationum,
qui rerum hominumque nostrorum tantam notitiam non habent, hosque vel
clamoribus vel minis, vel argumentis & querelis, aut etiam adulatione indu-
cere conantur, vt vel affectu vel iudicio à nobis discrepent: Putant enim (quod
omnino verum est) nullum tam efficacem patere eis aditum ad nos fatigandos,
quàm si nostros à nobis separent.) Hæc *Personius* prudenter ad *Oliuerium*: qui

1602

in hoc etiam displicuit *Claudio* Generali, quod in causa hominis è Societate tam facile admisisset externum Assesorem. Cum verò animaduernerit lector *Pagettum* & *Tressamum*, & similia nomina *Campiano* & *Personio* olim carissima, nunc à Societate disfidere, intelligat oportet nò eos ipsos esse qui prioribus annis omnia cum illis officia amicitiae coluere, ipsorum tamen necessarios, quos cum Societas profugos in Principum externorum gratiam introducere cuperet, & publicis negotijs procurandis adhibere, suà ipsimet imprudentià hanc gratiam sustulere, & quidquid deinde Societas ageret, nihil pro se agi interpretati sunt. Ab Holto autem stabant præcipui quique Catholici Angli, quod testantur literæ *Barretti* Præsidis *Duaceni* à septem illius Collegij senioribus subscriptæ pridie Idus Nouembres anni nonagesimi sexti; & altera vno post mense datæ à doctore *Stapletono*, *Percæo*, *VVorthingtono*, quibus plus centum alij se dedere testes. Quibus merito iungendæ sunt literæ Cardinalis *Alani* super ea tota te ad *Pagettum* scriptæ, vnum ex ijs qui præcipue *Holtum* calumniabantur: ita enim scribit, quarto Ianuarij Anno 1591.

Quod ad *P. Holtum* attinet quem Dominatio vestra præcipue accusat, & insinuat ipsum esse reum, & per vos accusari posse de rebus turpibus & infamibus, & eiusmodi vt non audeatis ea literis committere; si ego scirem quæ res istæ essent, & cernerem esse eiusmodi quales tu dicis, & probari à vobis posse, neque fauorem ille neque defensionem apud me inueniret. Sed cum tu adeò vehementer eum accuses, & nihil tamen in particulari contra eum afferas, dabis mihi veniam si assensum meum cohibuero quoad videam aliquid probatum ex iis quæ præ tendis: hoc enim à me exigitur iustitiæ, tum conscientiæ quoq; ratio, hocq; in cuiuslibet hominis causa faciendū mihi esset, multo verò magis in *P. Holti*, qui tum propter honorem Religionis cuius est membrum, tum etiam propter opinionem quam semper de eius pietate, & fidelitate in Deum hominesque habui mihi exstitit carissimus, eoque confidenter vsus sum in Anglia, Scotia, & vbi modò est in Belgio; & temper benè, & cum laude virorum præcipuorum se gessit, & modò se gerit. Existimationem quoque quam apud Principem, Belgij Gubernatorem, eiusque Consiliarios habet, non tam ex mea commendatione quam ex ipsiusmet virtute & prudenti modo agendi sibi peperit; qui tamen sine dubio querelas vestras audirent si adeò graues subessent res, & probari possent, vt sentis: Quousque verò id à vobis fiat non miremini si opinionem ego meam de *P. Holtò* non mutauero) Hæc *Alanus*.

Holtus tamen vt clamoribus quantotiuus iniustis daretur aliquid cessit *Guilielmo Balduino* locum, abijtque in Hispanias; quo in itinere cum *Barcinonem* appulisset finem viuendi fecit, anno eius seculi nonagesimo nono, illud in discessu familiariter locutus; "Per omnes istos clamores nè vnā quidem somni horam sibi perijisse) Quo amoto quam parum quietos expertus sit *Baldwinus* huiusmodi æmulos, tum cum ad illa tempora ventum fuerit di-

Literæ *Alani*
Cardinalis
in causa
Holti.

1602.

Anno 95.

rit dicemus. Cum verò inter lex & triginta illa capita acculationis nulla facta sit ab æmulis mentio de Elizabetha Regina de medio tollenda *Holto* consentiente & prouocante coniuratos, (quod *Camdenus* memorat) signum est frigidam fuisse ieiunamque calumniam, quam ipse *Camdenus* evertit, quando imperitè narrat, *sacrâ Hostiâ osculatâ*, quod nullibi moris est, *iuratum esse pecuniam representandam statim cade peractâ*: & ingenuè fateatur *ijs temporibus tam insignem fuisse hominum nequitiam, vt inter se insidi, alij alios in exitium quasi aliud agentes precipitarent, mutuis dolis irretirent, & falsis nonnunquam mendacijs onerarent*.

Thomas
Hunt.

XXIX. *Holtus* igitur in Hispanijs ad laborum præmia euocatus est: Iisdem serè diebus *Thomas Hunt*, *Lindoniæ* in *Rutlandiæ* comitatu natus, post viginti annos in Superiori Germania varijs in muneribus collocatos, nostræ *Mullioni* est adiunctus. Vir antiquæ simplicitatis, & qui à teneris innocentiam imbiberat & pietatem tantam, vt cum puer Parentem vidisset exarsisse iracundiâ, & intemperanter quidpiam aut contumeliosè dixisse, multam noctis partem insomnem ducens, veritus nè Prens irâ non sedatâ de vita decederet surrexerit, patrèque supplex rogarit vt irâ positâ rediret in gratiam quo securè possset vterque quietem capere. Post operam *Dilingæ*, *Oeniponti*, & *Ratisbonæ* collocatam in *Coadiutorum* formatorum ordinem coaptatus anno nonagesimo quarto, cum postliminio in *Insulam* transnauigauisset, quem odorem virtutis in Germania sparserat, eum quo se cunque conferret circumtulit. De seculi negotijs si quis accederet consulturus vtrò se fatebatur peregrinum, vt quæ sui non essent Instituti: atque cum quocunque demum versaretur sermonem de rebus diuinis inferebat, narrâs quidpiam ex *Sanctorum* hominum vitis aut disciplinis. Saltationem dicebat à diabolo iuuentam esse in *Christi Domini* ludibrium: pueros tamen domo nobiles cum exercebantur docebat eum corporis motum referre ad *Christi* in *Cruce* pendentis, aut in *sacrâ Hostia* propositi decentem venerationem: frequenter habebat in ore *Ordinem* esse imitationem quandam cælestis habitationis: Id verò omne quod homini contingere posset in hac vita acerbum si *Christi* vulneribus intingeretur reddi iucundum; Diebus festis & *Dominicis* aliquid semper ad adstantium profectum curabat per quempiam legi, aut ipse ex *Euangelica* lectione decerptum proponebat, tam magna cum ingenuitate, vt præfatus se non sat esse eruditum vt ea de re differeret, eloquentiorem audientibus offerret, quempiam videlicet è *Sanctis Patribus*, aut ex *ijs* qui recentius in idipsum cum pietate scripsisset; quæ ratio licet quibusdam pareret tædium, alij tamen candore viri plurimû delectabantur, valuitque ad auctoritatè apud viros illustres conciliandam, quantam nemo alius facile obtineret. Hinc aliquando lusu plus nimio immeris non modò ludendi finem sed *eleemosinam* ex lucro imperavit nullo repugnante; aliàs rixâ inter ludentes exortâ inter posuit se medium, & flexis humi genibus flagitabat nè iurgio ad aliorum offensionem continuato & sibi & alijs iniurij essent, parcerent verbis, & *Christi* exemplo